

EDUSKUNNAN VASTAUS 130/2006 vp

Hallituksen esitys laiksi yksityisten arkistojen valtionavusta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi yksityisten arkistojen valtionavusta (HE 127/2006 vp).

Valiokuntakäsittely

Sivistysvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (SiVM 8/2006 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

yksityisten arkistojen valtionavusta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on edistää kansalliseen kulttuuriperintöön kuuluvien yksityisten arkistoaineistojen säilymistä ja käyttöä turvaamalla tällaisia aineistoja säilyttävien yksityisten arkistojen toimintaedellytykset niille myönnettävillä valtionavustuksilla.

2 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään niistä perusteista ja menettelyistä, joita noudatetaan myönnettäessä

valtionavustuksia yksityisille arkistoille valtion talousarvioon tätä tarkoitusta varten otetusta määrärahasta.

3 §

Avustettava toiminta

Tämän lain nojalla voidaan myöntää pysyväisluonteista valtionavustusta ja harkinnanvaraista valtionavustusta yksityisten arkistoaineistojen:

- 1) hankintaan ja säilyttämiseen;
- 2) järjestämiseen ja luettelointiin sekä käyttöä edistävien hakujärjestelmien laadintaan;
- 3) asettamiseen tutkijoiden ja muiden tarvitsijoiden käyttöön; sekä
- 4) käyttöä edistävään muuhun toimintaan.

4 §

Valtionapuviranomainen

Valtionapuviranomainen tässä laissa tarkoitetuissa valtionavustuksissa on Kansallisarkisto.

2 luku

Pysyväisluonteinen valtionavustus

5 §

Valtionavustukseen oikeutetut arkistot

Pysyväisluonteista valtionavustusta voidaan myöntää rekisteröidyn yhdistyksen tai säätiön ylläpitämälle, toiminnaltaan tieteellisesti ja yhteiskunnallisesti merkittävälle yksityiselle arkistolle, jonka opetusministeriö on saatuaan asiasta Kansallisarkiston lausunnon hyväksynyt valtionavustukseen oikeutetuksi.

6 §

Pysyväisluonteisen valtionavustuksen edellytykset

Sen lisäksi mitä 5 §:ssä säädetään, pysyväisluonteisen valtionavustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että:

- 1) arkistossa noudatetaan tätä lakia;
- 2) arkistossa säilytettävä arkistoaineisto on oleellisilta osiltaan tutkijoiden ja muiden tarvisijoiden käytettävissä ja arkistolla on järjestetty tutkijapalvelu;
- 3) arkistoaineistoa hoidetaan erillään arkiston ylläpitäjän muusta toiminnasta;
- 4) arkistoaineistoa säilytetään Kansallisarkiston hyväksymissä arkistotiloissa;
- 5) arkistossa on sen tehtäviin nähden riittävä ja ammatillisesti pätevä henkilökunta; sekä
- 6) arkistolla on Kansallisarkiston hyväksymät toimintaa ohjaavat säännöt.

7 §

Avustuksen määräytyminen

Pysyväisluonteinen valtionavustus voi olla enintään 80 prosenttia arkiston hyväksyttävistä menoista, joihin sisältyvät riittävät henkilöstö-, kiinteistö- ja toimintamenot.

Valtionavustusta määrättäessä otetaan huomioon arkiston toiminnan laatu ja laajuus sekä taloudellisuus ja tuloksellisuus.

3 luku

Harkinnanvarainen valtionavustus

8 §

Erityinen harkinnanvarainen valtionavustus

Yksityisluonteiselle arkistolle, joka saa pysyväisluonteista valtionavustusta, voidaan myöntää erityistä harkinnanvaraista valtionavustusta arkiston menojen täyteen määrään. Edellytyksenä on, että arkistolla on erityisen merkittäviä kulttuuri-ilmiöiden dokumentointiin ja dokumenttiaineistojen tutkimuskäytön edistämiseen liittyviä tehtäviä ja että avustuksen myöntäminen on erityinen syy.

9 §

Kertaluonteinen harkinnanvarainen valtionavustus

Yksityisluonteiselle arkistolle, joka saa pysyväisluonteista valtionavustusta, voidaan myöntää kertaluonteisena harkinnanvaraista valtionavustusta huomattaviin erityismenoihin ja kehityshankkeisiin sekä arkistojen yhteisiin hankkeisiin.

4 luku

Erinäiset säännökset

10 §

Rahoitus

Tämän lain mukaiset valtionavustukset suoritetaan ensisijaisesti valtion talousarviossa tieteen edistämiseen osoitetuista veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroista.

11 §

Valtionavustuslain soveltaminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tässä laissa tarkoitettuihin valtionavustuksiin sovelletaan, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään.

12 §

Arkistoaineistojen julkisuus

Jollei asiakirjojen julkisuudesta tai salassapidosta toisin säädetä, valtionavustusta saavassa yksityisessä arkistossa säilytettävien aineistojen julkisuudessa noudatetaan, mitä siitä on aineistojen luovuttajan kanssa sovittu.

13 §

Maksuperusteet

Valtionavustusta saavan yksityisen arkiston aineistojen ja hakemistojen käyttö arkiston tiloissa on maksutonta. Muista suoritteistaan arkisto voi periä kohtuullisia maksuja.

14 §

Toiminnan lakkaaminen

Jos valtionavustusta saavan yksityisen arkiston toiminta lopetetaan, sen hallussa oleva arkistoaineisto on säilytettävä Kansallisarkiston hyväksymällä tavalla.

5 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

15 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Tällä lailla kumotaan yksityisluontoisten arkistojen valtionavusta 20 päivänä joulukuuta 1974 annettu laki (998/1974) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

16 §

Siirtymäsäännökset

Yksityinen arkisto, joka ennen tämän lain voimaantuloa on ollut oikeutettu tällä lailla kumotun lain mukaiseen lakimääräiseen valtionapuun, on oikeutettu 5 §:n mukaiseen pysyväisluonteiseen valtionavustukseen.

Ennen lain voimaantuloa myönnetyn valtionavun käytössä ja käytön valvonnassa, lopullisen valtionavun vahvistamisessa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä noudatetaan valtionavun myöntämisajankohtana voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 20 päivänä lokakuuta 2006
